

Lucratieve uitdaging: Kan Nederland ook kwaliteitsbiggen leveren zoals de Denen?

Marktaandeel terugwinnen in Polen

Holland Branding zal de varkenssector goed doen. De export van varkensvlees kan daardoor stijgen, maar ook de internationale biggenhandel kan toenemen. Bijvoorbeeld met Polen. Constante kwaliteit, gezondheid en genetica verdienen daarbij aandacht.

Handelaren zien meer kwaliteit in Deense biggen.

In 2009 exporteerde niet Denemarken maar Nederland 1 miljoen biggen naar Polen. Acht jaar later zijn de rollen volledig omgedraaid. Het afgelopen jaar halveerde de toch al danig ineengezakke export naar Polen vanuit Nederland. Het Smithfield-effect is daarvan misschien wel de belangrijkste oorzaak, legt voormalig NVV voorzitter Wyno Zwanenburg uit: „Toen Smithfield in Polen besloot biggen te gaan importeren vanuit Denemarken, is het in een stroomversnelling gekomen. Ze wilden uniforme kwaliteitsbiggen die

ze in Polen niet konden krijgen. Het lukte maar niet om in Polen zelf op grote schaal kwaliteitsbiggen te produceren. Toen hebben ze zaken gedaan met de Denen. Die hadden groot belang bij de deal, want ze dreigden teveel afhankelijk te worden van langeafstandstransport naar Duitsland. Over langere afstand dreigt een Europees verbod. Dat is nog steeds actueel.”

Poolse biggenhandelaren

Sindsdien is de stroom Deense biggen naar Polen jaar op jaar gegroeid, tot meer dan 1 miljoen in 2016. De kwaliteit wordt zozeer gewaardeerd, dat er tot wel 80 euro wordt betaald per big. Uit een rondje langs handelaren op de beurs in het Poolse Lodz blijkt dat 70 euro heel normaal is. Zwanenburg vindt dat niet vreemd: „In Polen wordt zelfs meer betaald dan in Duitsland.” De Poolse handelaren zijn stuk voor stuk overtuigd van de kwaliteit van de Deense biggen. Uniform en met dezelfde genetica, maar zeker ook vanwege het niveau van de SPF-gezondheidsstatus in Denemarken. De stand van de Deense varkenshouderij wordt als voorbeeld gezien. De handelaren nemen hun klanten mee op bedrijfsbezoek in Denemarken, zo blijkt uit hun tentoonstelling op de beurs. De Poolse firma Europig richt zich op het

duurste premium segment. „Wij gaan voor Mercedes-kwaliteit”, vertelt vertegenwoordiger Rafal Moczowski. Mercedes-kwaliteit is volgens hem in Nederland lang niet zo eenvoudig te vinden. Hetzelfde verhaal hoor je bij Michal Musial van de firma Dunczyk. Hij wil in Nederland wel zaken doen, maar vraagt zich af wie het gewichtsverlies tijdens het transport betaalt. Biggen uit Denemarken worden standaard geleverd bij een gewicht van 30 kilo, terwijl in Nederland ook biggen van 25 kilo worden geleverd. Hoe jonger de biggen, hoe moeilijker het is om ze in Polen zonder antibiotica op te starten. De Poolse firma PH Konrad, een van de grootste veehandelsfirma's in Polen, doet nog wel zaken in Nederland. Maar ook deze firma benadrukt de kwaliteit van de Deense biggen, in vergelijking met de Nederlandse.

Genetica en castratie

Zwanenburg kijkt er niet van op dat de Poolse handelaren zo gecharmeerd zijn van de Deense biggen: „Op de beurs in Venray (LIV-dagen 14-16 maart - red) beconcurreren de fokkerijbedrijven elkaar met het verhaal dat hun genetica beter is dan van de concurrentie. Zo zitten ze aan elkaars stoelpoten te zagen. Met dat verhaal kun je in Polen niet aankomen. De Deense aanpak - collectief ►

Mestexport naar Polen

‘Polen heeft een tekort aan mest en Nederland teveel’ aldus de Poolse vakmedia. Insleep van ziekten en plagen is een risico, maar gebruik van gedroogde mest voorkomt die problemen. Kanters Mesttransport uit Uden (NB) is een van de Nederlandse bedrijven die samen met de Nederlandse ambassade in Polen voet aan de grond krijgt. Volgens hen is Polen is een goed alternatief voor de grote volumes mest die in Duitsland worden afgezet, maar die voor het imago meer kwaad doen dan goed. Het bedrijf demonstreert de voordelen van gedroogde mest, vergeleken met kunstmest, op proefvelden. Constante kwaliteit leveren is een vereiste. Nederlandse agrobusiness in Polen

De Deense agrobusiness is nadrukkelijk aanwezig in Polen, ook vanwege de Hanzestad-historie. Maar dat geldt evenzeer voor Nederland dat met de veevoerbedrijven De Heus en Agrifirm een grote vinger in de pap heeft in de Poolse land- en tuinbouw. Agrifirm is vooral succesvol in de pluimvee-sector maar heeft de ambitie haar positie ook in de andere land- en tuinbouwsectoren uit te breiden. De landbouwafdeling van de Nederlandse ambassade timmert aan de weg met kennis en technologie over antibiotica, dierenwelzijn en duurzaamheid. In februari organiseerde ze een symposium op de landbouwbeurs Ferma in Lodz (Polen).

en iedereen dezelfde genetica - is veel overzichtelijker. Ik ben er echt van onder de indruk. Hun collectieve aanpak bij de promotie van de Deense veehouderij op beurzen in het buitenland spreekt me echt aan. Dat doen ze heel goed en ze doen het gezamenlijk; alles op het gebied van genetica, management, stalinrichting en ondersteuning. Nederland doet dat ook wel, maar minder overtuigend." De biggenhandel wordt steeds meer contractwerk. Ook dat verklaart waarom het Nederlandse aandeel in de biggenexport naar Polen zo sterk is afgenomen. In 2009 werden er veel meer biggen verhandeld zonder een-op-eenrelatie op contractbasis dan tegenwoordig. Tenslotte speelt het castratieverbod de export naar Polen parten. Want in Polen speelt castratie in de marketing en wetgeving (nog) geen rol. Nederlandse beerbiggen willen de Polen niet. Ook in Denemarken is de wetgeving nog niet zo ver gevorderd als in Nederland op dit gebied. Daar is het aanbod van beerbiggen nog niet zo groot als in Nederland.

Kwaliteitslabels voor biggen

De teruggelopen biggenexport krijgt volop aandacht. Het is nogal wat om de afzet van bijna 1 miljoen biggen per jaar te verliezen aan Denemarken. ABN AMRO Bank ziet een oplossing in kwaliteitslabels, die in het buitenland duidelijk maken welke kwaliteit

er te verwachten valt en gegarandeerd kan worden. Woordvoerder Pierre Berntsen zegt daarover: „Het is een en-enverhaal. De gezondheidsstatus van de Nederlandse varkenshouderij moet omhoog en de promotie in het buitenland moet beter. Holland Branding heeft zeker effect." Wyno Zwanenburg denkt er ook zo over. Niet voor niets is het een vitaal onderdeel van het Rosenthal-rapport over de vitalisering van de Nederlandse varkenshouderij. „Wat de Denen kunnen, dat kan in Nederland ook. Bovendien is het echt niet zo dat de Deense varkenshouderij in alles een grote voorsprong heeft op de Nederlandse sector." Vooral de Nederlandse veevoerindustrie heeft volgens hem een streepje voor op de Deense sector. „Ik zie de laatste tijd dat de Deense varkenshouderij in ons land komt kijken hoe wij het doen. Dat is een goed teken. Jarenlang vonden ze dat niet nodig. Maar wat antibioticawetgeving betreft en de kennis om met aanscherping van de normen om te gaan, heeft Nederland een voorsprong.'

Poolse perspectief

Smithfield investeert in Deense biggen omdat de Poolse thuismarkt zoveel perspectief biedt. In omvang en in rendement. Het land telt 40 miljoen inwoners en de koopkracht neemt toe. In tegenstelling tot West-Europa staat de consumptie niet onder druk en

slachterijen kunnen vanwege de lonen die nog steeds veel lager zijn dan in West-Europa, rendabel werken. De kans dat de biggen-import op korte termijn snel afneemt is niet groot. Want de Poolse zeugenhouderij maakt geen grote sprongen voorwaarts. Gebrek aan kennis, geld en infrastructuur staat de productie van kwaliteitsbiggen in de weg; ondanks grootschalige Europese Unie-investeringsprojecten. Overigens belemmert de Poolse overheid de nieuwvestiging van mega-varkenshouderij. Bij een biggenprijs van 70 tot 80 euro is export naar Polen lucratief. Het is wel de vraag of dit prijsniveau lang standhoudt. Want de opbrengstprijzen van varkensvlees is niet substantieel hoger dan in West-Europa. De pieken zijn hoger, en de dalen zijn dieper. Door (onder meer) de lagere lonen kunnen ze een hogere prijs betalen voor de biggen. Bovendien hebben de Polen veel minder kosten vanwege de nieuwste EU-regelgeving, die in Oost-Europa veel later wordt ingevoerd dan in West-Europa. Het beste voorbeeld daarvan is de I&R-registratie. Pas toen duidelijk werd dat Polen aan de oostgrens een serieus probleem had met aanhoudende varkenspestuitbraken, werd de I&R-registratie consequent doorgevoerd. Zelfs op de talloze minibedrijfjes. ■

 Reageren?
redactie@pigbusiness.nl

Halvering Poolse varkenssector

In Polen krimpt de kleinschalige maar zeer omvangrijke varkenssector al meer dan tien jaar. In 2015 telde Polen nog 11,6 miljoen varkens, zo blijkt uit het Statistisch jaarboek 2016, dat in februari dit jaar werd gepubliceerd. Een aanzienlijke reductie ten opzichte van tien jaar eerder, toen de omvang nog tot 18 miljoen varkens reikte. De zeugenstapel telde eind 2015 nog ruim 830.000 stuks. Begin 2015 was dit aantal nog bijna 1 miljoen. De snelle reductie in dit jaar heeft niet alleen met de economische crisis te maken, maar ook met de Afrikaanse varkenspest. Tien jaar eerder was de zeugenstapel bijna tweemaal zo groot. Het aantal varkensslachtingen neemt daarentegen wel toe. In 2010 bleef de teller steken op

ruim 18 miljoen slachtvarkens, in 2015 was dit aantal gestegen naar ruim 21 miljoen. Zeker een kwart van deze varkens was niet in eigen land grootgebracht. De prijs van varkensvlees bedraagt het laatste half jaar gemiddeld 1,50 tot 1,60 euro per kilo geslacht gewicht en is de laatste maanden gemiddeld ongeveer een dubbeltje hoger dan in Nederland. In Polen gefokte biggen zijn veel goedkoper dan import biggen. Gemiddeld ruim 40 euro per stuk. De gemiddelde bedrijfsgrootte bedraagt nog steeds nauwelijks meer dan vijftig varkens. Tegenover de vele tienduizenden kleinschalige bedrijfjes staan grootschalige integraties. Van Deense eigenaren, zoals Poldanor bijvoorbeeld. De Poolse vestiging van Smithfield is

goed voor 10 procent van de inlandse varkensvleesproductie. Smithfield-bedrijven tellen gemiddeld 4000 tot 6000 zeugen. De verwachting is dat de Poolse structuurverandering voortzet. Daarom stijgt de vraag naar biggen. De Poolse importbehoefte zit al boven de 5 miljoen biggen jaarlijks. Vanwege de lagere productiekosten heeft Polen de potentie om de productie van varkensvlees over te nemen, die West-Europa om milieutechnische redenen inlevert. Als Nederland minder varkensvlees produceert, profiteren de vleesvarkenshouders in Polen en Spanje hiervan is de algemene opvatting. Dan komt er een eind aan de voortdurende sanering van de Poolse varkensstapel.